

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВИД. П.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

Риміні

неділя, 1.XII. 1946

Італія

ЧИСЛО 46/60/

Н.Ч.

БАЗАР

21. п.м. минає 25 літ від дня, коли був трагічно закінчений останній виступ війська УНР у т.зв. Другому Зимовому Поході.

Майже чотири роки ставила Українська Армія героїчний спротив різним імперіалістичним загарбникам. Воля українського народу жила своїм власним, незалежним життям у Соборній Українській Державі, проголошена актом 22.січня 1919.р., була знехтована й потоптана ворогами, що століттями привикли жити свій організм життєдайними соками української землі. В 1921.р. останки здекатованої в боях і знищеної тифом армії опинилися за дряганими засікама в Польщі, Румунії, Чехословаччині. Український Уряд та евакуйоване населення знайшлися тек у таборах інтернованих.

Але це не зломало духа спротиву народу. Десятки тисяч повстанців організується по лісах України. В Києві, у Школі Червоних Старшин, являючись Головний Повстанчий Комітет, під промом поета Грицька Чупринки й сот. Андруха. Ці люди, в порозумінні з Урядом Головного Отамана С.В. Петлюри, підготували загально-українське повстання; організаційно-підготовчу працю у Львові провадив генерал Юрко Тютюнник. В Долодому Ярі найкращі повстанські частини відбивали всі напади большевиків і під керівництвом кадрових старшин підготовлялися до скорого зриву. Інтернована армія, до якої доходили чутки про повстанську діяльність в Україні, ждала очікуванням тієї хвилини, коли боротьба наново розпочнеться в широкому масштабі, коли прийде змога прийняти в ній чинну участь.

Однак ці широко закреслені плани потерпіли невдачу. Головний Повстанський Штаб большевики викрали й 28.8. розстріляли, а на Правобережжі розмістили три чверті всієї своєї армії. Другий Повстанський Штаб, що під проводом др. Гаїєва з Катеринославщини повстав з недостатків першого, в таких обставинах не міг підняти повстання зараз і вислав свою зв'язку Віру Бабенко до Українського Уряду Симона Петлюри в Тарнові, щоб устійнити й узгіднити день вибуху повстання та наступу української армії із закордону. Та большевицькі агенти про цю підготовку в час довідалися й, на основі здобутих матеріалів, розконспірували та зліквідували всі повстанські осередки на Правобережжі. За місяць серпень Чека знищила близько 70 тисяч причасних чимнебудь до повстання українців. 62-ох членів Повстанчого Штабу розстріляно, а Віра Бабенко й др. Гаїєв були замучені на допитах 7.вересня, в Катеринославській Чека.

Та ці невдачі не змінили рішення ген. Тютюнника піти в Україну, там більше, що прихилили зв'язкуві з вістками, що повстанська діяльність не зліквідована, й народні маси чекають на прихід своєї армії, щоб підняти боротьбу з большевицьким окупантом. Військо по таборах у Польщі, обдерте й на деяких харчах, чекало кожного дня наказу до виходу в похід. Та чекати прийшлося довго.

Аж у ховтні прийшов наказ вибрати 1200 найвитризаліших старшин і стрільців на лісові роботи в пограничних лісах Волині. Всі дотумувались, що під тими «лісовими роботами» криється щось інше, але що саме - воляки не знали. Кожен старшав попаста в відділі «лісорубів», а ті, що мусли знитиєв, дивились із заздрістю на вибранців.

Транспорт за транспортом, почали відходити з таборів дружини лісорубів. Вигодніші на скупих таборових пайках, але одягнені й обути, йшли ці лицарі майбутнього рейду в вереве заціпля, з одушевленням і віром в успіх їх діла.

А такж лісова праця дійсно на них чекала. Осінь 1921.р. була дуже погана. Часті дощі, ранні приморозки, дуже дождували волякам. Чекати на похід довелося довгі дні й тижні. Вренті приїхали командири груп: ген. Тютюнник, пол. Отмартайн, полк. Сумко і другі. Показалося, що поляки не погодилися допомогти врядам і зброєю. Ледаві дали згоду на обеззброєння одного свого пограничного ескадрону. Цієї зброї на 1200 старшин і стрільців далеко не вистарчало. Але годі. На ляску чужинців покладатись не можна, зброю було треба здебувати у ворога.

4.11.1921. року несподівано - похід. Перейшли кордон і зараз роззброїли совітські пограничні застави. Здобули кріом й кулемети. Початок був добрий. Цілі увійти на чолі повстанців народних мас до Києва - всім відома.

Леч сувора осінь, холод і часті опади добре давалися в знаки, то більшого впливу на бадьорій настрої воляків не мали. Очайдушні наступи, відступи перед переважачими силами ворога, успіхи в сутичках і добча виснежених маневри по мокрих лісах і розкислих полях, - все це чер-

гувалось, але напрям маршу був задержаний цілий час - Коростень - Київ. Проти завязтої групи, що становила небезпеку, большевики кинули кінні дивізії Котовського. Будучи сто-крат сильнішими, з добре zorganizованим постачанням, вороги стискали кильце довкола очайдушних українських частин усе тісніше. Здобувати боєприпаси приходилося все тяжче, - ворог примінив свою тактику до тактики наступаючих. Для заскочення треба було робити виснажливі обходи в снігових хуртовинах. Досяг; відпочинку майже не було. Населення, яке було стероризоване большевиками, не могло дати відповідної підтримки. Повстанські осередки були розгромлені, існуючі ще відділи повстанців - порозкидані й повідрізувані від себе, зв'язок з ними для групи трудний, а то й неможливий. Все це, а далі - втрати в боях та холод зменшили боєздатність відділів, а тим самим надії на успіх рейду. Почався відворот. Але шлях до нього замкнула кіннота Котовського. Шлях треба було собі промостити.

В селі Малі Миньки большевики замкнули групу ген. Тютюнника. Воляки боронились очайдушню, але виснажені голодом, холодом і боями, без відповідної одяги і взуття, сотнями вмрвали на розлогих волинських полях.

Близько 500 старшин і стрільців попало в полон. Їх замкнули большевики в церкві й нелюдськими муками хотіли примусити до видачі старшин. Та серед кількох сотень воляків не знайшовся ані один зрадник. Старшин не видали.

Частини ув'язнених удалося втекти. Заминилося 359 борців, - їх чекала геройська смерть. Під містечком Базаром викопали для них спільну братську могилу.

21.11. полонених вивели на місце смерті й усталили над могилом. Напроти виставили кулемети. Перед смертю їм знову запропонували видати старшин та перейти на службу до Москви. Але 359 сердець бились, як одне. Безмірна любов до Батьківщини й віра в майбутню перемогу робили їх гордичи в обличчі смерті. За всіх відповів козак Шербак: «Ми знаємо, до нас чекає, і смерті не боїмося, але до вас служити не підемо!»

Почався розстріл. Під грохот кулеметних черг звернувся підполковник Кузьменко до зігнаного большевиками на місце езекуції населення довколашніх сіл з словами: «Народе український! Слухай голосу своїх вірних синів! Ти колись віддячиш за нас! Хай живе...!» - і впав.

«Не вмерла Україна...!» - затягнуло кілька голосів і вмить підкопили гимн усі зазуджені. Здивовані большевики перервали стріляння, але зараз відновили.

Так згинули під Базаром воляки, що через свою героїську смерть стали справжніми героями, що волила вмерти стоячи, ніж жити плазучи, що свідомо своєю смертю окупили невмирущу Ідею.

В останніх змаганнях за державність масмо два ясні моменти, що горять вічним світлом на тлі чотирьохрічної боротьби: Крути й Базар. Під Крутами задокументувала українська молодь свою готовість вмерти в обороні того, що історія навчила вважати святим, що батьки і старші покоління зайшлись будувати. Під Базаром воляки стали громадянами - героями України. Свій обов'язок вони виконували протягом чотирьохлітньої війни чесно й віддано, коли ж, як переможені опинились у таборах полонених, думок про новий похід у поневолену Батьківщину не леліали потику, а заміняли їх у чин. Серед неуспіхів вони не втратили гарту духа, не піддалися безнадійності положення, не запламити розпочатого діла резигнацією. Смерть їх чекала так чи так. Вибрали героїську, з гордо піднесеним чолом, завірив покірної, з похилою головою. Во така смерть за фізичну невдачу походу давала перемогу духа. Вони знали, за що вмирати, й показали, як треба вмирати, щоб бодай смертю, але приблизити цей день перемоги. Пролита кров ніколи даремно не пропаде, - за неї все хтось у овій час заплачати мусить: «Але так пролита кров творить духові цінності, що їх не забувається ніколи, хіба, до народ нікчемніє».

Український народ, що завдяки таким прикладам стався нацією, ммо двадцятилітніх намагань большевиків, не дав собі виврати та оплягавити цей цінний вклад Базарських Героїв у свою історію. Доказом цього була маніфестація українського населення на панахиді за Героїв Базару, під містом Базаром у 1941. році. Не дивлячись на нового окупанта, що вже вороже відносився до проявів національного життя українців, кільканадцятьтисячна маса довоколишнього населення на чолі з представниками самоуправ очинених від большевиків теренів, гідно віддала пошану Героєм. Чама з землей братської могили під Базаром була штафетами вислана до Житомира, щоб відтак бути перетованою в церкві св.Софії в Києві. Ця постава

наведа переслідування з боку нового ворога, але нападки не показались негідними попереднім. З неменшою погордою до смерті і свідомістю перемоги в очах, гинули вони від німецьких куль так, як колись базарські Герої від большевицьких. Те, що колись було ясне й зрозуміле для небагатьох, стало необхідною потребою, обов'язком для тисячів тисяч.

Можемо спокійно глянути взад, бо одержане наслід-

ство не знічене, а ще побільшене. Можемо спокійно дивитися вперед, бо дорога до Мети вже недовга, хоч тяжка й повна перешкод, хоч на ній багато слабосилих, байдужих, чи задивлених тільки в себе фанатиків. Але нація йде, і в струм одностайного походу вливаються гурти, що плили власними шляхами. Для цього струму непоборних перешкод не буде.

О.К. МІТЬ

Сліпучий день розплющить знов повіки
І по землі пройде, як смаглолицій вікінг,
В порві гордих мрій розкине знов рамена,
І силою зросте душа чиясь надхнена.
В проваллях гір, в суворих, чорних зломах,
Повіе бурев крил невидимих помах.
Повстане Степу Син, грозом бій наярне.
Велика, горда мить! - Полки струнки й суворі,
Зачають кораблі на неспокійнім морі,
І шоломом води черпаючи міць нову,
Знайдемо в гирлі літ троянду пурпурову.

В.Верига СЛОВА І ЧИН

Кожний народ, що змагає до вільного самостійного життя у своїй власній державі, має на протязі своєї історії багато світлих моментів, багато жертвених чинів, які присвічують його боротьбі. Не бракує і в нашій історії моментів, що назавжди вкарбувалися в серце кожного українця, що стоять перед нами як дороговказ до здійснення мрій великого п'ятдесят-мільйонного народу. До таких великих чинів треба зачислити збройний виступ українського народу на Західніх Землях України проти поляків, першого листопада 1918 року, і його завершення - проголошення IV-ого Універсалу в Києві, 22-ого січня 1919 р. Ці великі й світлі дні в нашій історії доказали, що український народ, mimo трьохсотлітньої неволі, не перестав бути активним, не обмежився тільки до пасивного снування мрій про волю, але в активній боротьбі засвідчив своєю власною кров'ю, що українці не перестали бути нацією. Бо народ, який не вмів стати в обороні своїх прав, який не знає, що він хоче, не може називатися нацією. Шойно з хвилиною, коли впаде перша жертва в обороні цього ж народу, коли проллється перша кров за його існування, народ стає гідним назвати себе рівним іншим націям, які вже такі жертви принесли.

По століттях неволі український народ підніс свій прапир боротьби, на якому стояли кров'ю написані слова: "Самостійна Соборна й Суверенна Держава". На Софійській площі у Києві та на площі св. Юра у Львові пролунали величні слова - вираз волі народу: "Ми починаємо жити вільним життям у Вільній, Незалежній Державі".

Але навіть і ці слова були б нічим, коли б вони не були посвячені кров'ю вірних синів народу. Збройною боротьбою народ доказав, що це, що було проголошене в Києві й у Львові, - не пусті фрази, але правда, за яку ніхто не завагається віддати це, що для людини найдорожче, - віддати життя.

І в висліді цих величезних подій приходять, хоч і сумні, але гідні подиву Крути та Базар, про які кожний з нас до сьогоднішній день згадує з святістю. Вони були вершом саможертвенності одиниць для добра загалу. Ми вшануємо їх пам'ять, як Героїв, що згинули в нерівній боротьбі з наїзником.

21-ого листопада ц.р. минуло 25 років від того дня, коли під маленьким містечком Базар, на Волині, віддало своє життя 359 вірних синів України. Вони Герої! Впали від червоної кулі та зросили своєю кров'ю волинську землю, яка вже й так насичена була кров'ю предків, що змагалися тут із польською шляхтою. Волинська земля прийняла тіла цих героїв, щоб на них зростити нові сили, нових борців за велику Правду.

Базар це трагічне закінчення II-ого Зимового Походу, в якому вірні сини великої Ідеї ще раз намагалися викликати загальне повстання в Україні та викинути кровожадного ворога поза її кордони. Базар це трагедія, яка кличе до нас, свідомі українців, останніми словами козака Щербака: "Ще не вмерла Україна..." Хоч стріли ката заглушили їх, вони для нас назавжди залишаться великим заповітом, що вона не вмерла і не вмере так довго, як довго живуть її вірні сини. Тому не слід зложити руки й чекати на те, що принесе нам завтра. Бо коли будемо бездіяльно чекати й думати тільки про себе одним, то з а в т р а завжди буде для нас приносити більше зневіри й доведе нас до згуби.

По закінченні першої світової війни, по життєвій практиці нашого народу, яка коштувала стільки жертв і

крови, ми були переконані, що Крути й Базар у нашій історії не повторяться, вони, хоч які великі й героїські, мусимо признати, були водночас і трагедією. Запитати б тільки: Чому Крути обороняло лише триста молодих студентів? Чому допустили до того, щоб північний наїзник під Базаром розстріляв тих 359 Героїв, які йшли ще раз в Україну, щоб підняти загальне визвольне повстання? Де були інші українці? Чому не стали в їх обороні? Всякі відповіді можна б було зредувати до одної: не було в українському народі правильного розуміння державного життя, поняття Воля. Кожний шукав іншого бога, а одиниці, що ступили на правдивий шлях, що зрозуміли ідею самостійності, переплачували це своїм життям, віддавали себе на жертвник нації, щоб своєю смертю поправити життя своїх братів та нащадків.

І шойно вороже ярмо показало нашим масам, чого хотіла для них українська влада, а до чого ведуть окупанти. Ворожий терор вказував правильний шлях, яким треба нам йти. Своєю поведінкою окупанти доказали, що тільки господар у власній хаті може рішати своєю волею, бо окупація ніколи не принесе добра поневоленому народові, а тільки використає його надбання, як матеріяльні так і духові, для власного вжитку. Народ набирав все більшого зрозуміння до державного життя, змагає переіменити свої слова і мрії в чин. Ідея визволення стала для всіх єдиним гаслом до боротьби. Хоч падали нові жертви в катівнях ГПУ, в польських і інших тюрмах, кожний гартував свого духа й чекав пригожої хвилини, щоб стати до збройної боротьби.

Карпатська Україна - це один яскравий доказ, що народ готов переіменити слово в чин, обстояти те, що було зроблене за його бажанням, принести на жертвник С п р а в и жертву крові крадих синів.

Українці під іншими окупаціями й собі чекали на такий вигідний момент. В повітрі збиралися хмари. Та війна, з якої єдналося стільки надій, замість користей, внесла багато зла та шкоди в нашу внутрішню структуру. Багато політичних партій перестало на ділі існувати, позначилися розколини й розходження в поглядах на справу, а це в свою чергу довело до колотнеч. Ніде правди діти, часто лилася кров не за Ідею, але за шляхи до її здійснення.

Того роду явище в нічому не зміцнювало народних сил, навпаки, розпорошувало їх, переводило, скершувало в неправильне русло. Це знову використовували вороги для себе. Почали масово внарештовувати свідоміший елемент в Україні та розстрілювати крадих людей.

В такому стані застав українців новий большевицький наступ. І народ масово покидав рідні міста й села й подавався на захід, щоб не попасти під большевиків. Тікав роз'єднаний...

І на еміграції взаємне тероризування, ворожнеча, дали продовжували своє мізерне існування. Безуспішні були якийсь час намови до з'єднання.

Аж зараз доходить до нас потішаючі відомості, що нарешті в українській еміграції йде до порозуміння, що всі українські політичні угруповання змагають до з'єднання своїх творчих сил в одне, бажать оздоровити національний організм.

Ми твердо віримо, що слова про єдність, які до тепер були тільки фразами, перейдуть у чин і дух Героїв з-під Базару радітиме та назавжди світлтиме нам прикладом саможертвенності за Велику Ідею.

А.Д. ГЕРОЇЧНА СОНАТА

1921 р.... Україна заповнена ворогом... Треба рішуче діяти... Тютюнник робить свій знаменитий похід. Трагедія Базару-внечає кінець епопеї...

1930 р.... Спокохана Москва нервово починає думати українізацію, що обернулася в небажаному для неї напрямку... Треба рішуче діяти... Тоді наш геніяльний драматург М. Куліш створив свою "Патетичну сонату". Щоб діяти найбільш динамічно, він вибирає часи визвольних змагань

1917 р., практично стверджуючи цим принцип хвилювизму про "захист теорії відродження нації..."

Кінець цього руху нам відомий. Учасники процесу відродження нації, з талановитим драматургом опинилися на засланнях... Трагічна дата розстрілу 28-ох, 13-го грудня 1934 р., закінчила величезний період відродження...

Дві рішучі спроби - дві трагедії. Надто великі були ворожі сили, а ми самі виявилися самотніми в цьому

змаганні. Сьогодні, напередодні великих зривів, ми не є вже одні. В цьому запорука успіху й необхідності пізнання двоє значення подій великого минулого.

Даючи повні права нашому історикові-стратегу в питанні висвітлення Базару, зупиняємось на другій частині а зокрема на "Патетичній сонаті" М. Куліша, що являється кульмінацією в галузі драматургії доби хвилювизму. Тут вона займає таке ж місце, як "Вальдшнепи" самого Хвилювизма. Але своєю широкою композицією значно перевищує цей твір.

"Патетична соната" була видрукована лише 1942 р. "Українським Видавництвом" у Кракові. Твір М. Куліша витриманий цілковито в стилі активного романтизму, виголошеному хвилювизмом. У невеличких уривчастих сценах, побудованих за формою нашого вертепу низкою калейдоскопічних картин, в підкресленій музичності /патетична соната Бетгове-на є органічна діва особа п'єси/, автор широко змальовує усі головні руйнівні сили в часи народження Української Держави 1917 р.

За короткими репліками дієвих осіб яскраво вистає боротьба трьох, ворожих одна одній, сил: національної української, білогвардійсько-російської та більшовицької.

Табір білогвардійців представлений генералом Пероцьким, його двома синами, Андрієм Жоржиком, та ще кількома епізодичними персонажами. Старий Пероцький ніяк не може заспокоїтись, і переконаний у тому, що "до сучасних тяжких часів довела австрійська ідея якоїсь автономної України". Його найбільш обурює те, що до його камери, коли він сидів у більшовицькій в'язниці, вкинули монаха, що всю ніч молився... українською мовою. Від нього недалеко пішов син Андріє. Цей охоче висловлює свою екзотичну любов до української природи, радісно використовує прихильність до себе головної героїні Марини, за допомогою її пов'язується з українськими повстанцями, направляє їх сили на відбиття міста від більшовиків, але коли дістає перемогу, то врочисто вивішує царський трьохколовий прапор. На запитання ж Марини, чому він про Україну змовчав, коли використовував сили українських повстанців для здобуття міста, відповідає: "обмиємо". Другий син Пероцького, Жоржик, остаточно втрапив почуття самоповаги й охоче повзає на колінах перед повією Зінкою, або намагається поцілувати руку одного з огидай відстохус...

Табір більшовицький представлений Луксом, Гамаром, Оврамом, повією Зінкою, одним матросом та персонажем "я". Перші три окреслені схематично. Автор свідомо показав їх якимись сірими й буденними. Вони мало відійшли від загальної маси червоноармійців, що, за висловом Марини, "древуть від крові і трощать намі найкращі ідеї." І неромантичні друзі персонажу "я", Лука й Гамар, чітко й бездоганно агітують та виконують всі накази більшовицького Петербургу. У Оврама ж домінує над усім почуття звірчачої помсти за своє каліцтво на світовій війні. Трохи окремо стоїть персонаж "я". Він не має нічого спільного з автором "Патетичної сонати". Це - Ілька Ілга, якому присвячено цей твір. Куліш написав, як присвяту: "... і спогадів мого романтичного, нині покійного, друга й поета Ілька Ілги... про свій незавидний, як сказав він, але навчальний революцій-

ний досвід-маршрут." Ілга дійсно виходить на цей шлях... Подолавши в собі "вагання поміж вічним коханням і соціалізмом" /слова С. Гордієвського - в.д./, він становиться... прообразом жалюгідного сексота - енкаведиста, до ролей своєю кар'єрою, кидаючи на шляху сотні чесних і свідомих людей. В своєму апотеозі він остаточно губить свою романтичність і ролей надто неромантично вчинок, видаючи свою коханку "Марину до рук червоноармійців..."

Табір національно-український представлений старим Ступай-Ступаненком та його донькою Мариною. Перший є, безперечно, патріот, але для нього Україна існує як мрія, як комплекс просвітянських ідей. Він прагне йти назустріч більшовикам і виголошувати великі Шевченкові слова соціальної правди: "обмійте ж, брати мої, найменшого брата". Він переконаний, що "найкращий спільник той, хто нашу мову розуміє й по-українському говорить". Для Ступая найважливіше те, що простий більшовик-матрос "... по-українському звертається: збирається на смерть, а не готовся к смерті. "матрос! А генерал Пероцький скоїв сам собі смерть за подіє, ніж скаже слово по-українськи..."

Ступай навіть годиться на п і в н і ч н і шіт-ри, "аби тільки вони вийшли, аби тільки вони вийшли з наших козацьких степів... Пероцьких, нпр.! С а м буду думати, вітрові помагати, так, так /дує ротом/..." Ступай радить навіть прийти до більшовиків, тому, що на червоному совітському прапорі напис зроблено українською мовою без жодної помилки, а "у заборіжів теж червоний був, бо в думках Лукашевича говориться: у головах козацьких червоний прапор поставили"... Ступай гине від кулі. Смерть його символічна. З ним гине український патріот старшої генерації, пересічний тип українського міщанина часів дії "Патетичної сонати", смілий і очайдушний, але з сильною заваскою слов'янофільства й аташовизми. Тому він для своєї доні Марини лише дорогий серцю. Між нею й старим Ступаем вже виросло ціле покоління. Воно устами хвилювистів обгрунтовує "захист теорії відродження нації", воно устами Марини говорить, що "того лише ідеї перекочуть, хто з ними вийде на ешафот і смерті в вічі скаже". І в час, коли з хвилями на хвилю має вибухнути збройне повстання, вона в екстазі виголошує, як давня грецька Питья: "Україно, спізнай самого себе! Буде! Дми тепер, північний, - не згасиш! Запаляйте ж ваші люльки, щоб дми ішов через всі степи вихром до неба! Куріть, аж поки все небо закурить, аж поки все небо закурить, аж поки не поше до вас вогняного, як у тій казці: чого ти хочеш, роде козацький, що куриш і куриш? С в о є ї д е р ж а в и я х о ч у !"...

Тоді Марина згинула в нерівній боротьбі, бо клич її лишився байдужим для світу, куди спрямували свої погляди хвилювисти, а від козацький лишився самотнім перед гнівним обличчям ворога, як і колись, у дні Базару!

Але сьогодні - ми не одні! Біля нас збираються інші друзі - народи, що пізнали того ж ворога! З ними ми готуємся в похід проти марксизму, що несе людству страшний егоїзм та братовбивство, проти песимізму, що отрує думу людини! Виступаючи за світлі ідеали героїчного гуманізму, ми згадаємо, Марино, твою мову, що "кожне слово переконує тоді, коли за ним дзвенить зброя!" Меч на службу духа!

С.Бодар

ШТИКОМ ПОКОЛЕННЯ ДІВЧА

- Я піду - повторила ще раз рішуче.
 - Ні - відповів менше упевнено.
 Погляди їх стрінулися. Не бачив більше нічого, лиш дві чарівні волошки, що на мить утратили свою рухливість. Розумів цей погляд. Була це відвага, рішучість, пошва. Приваблює волошки зворушилися, пісали в його серце благання. Душа стрепенулася. Відчував, що заломлюється.
 - Я не хочу здержувати тебе, але... - почав переконливо.
 - Дякую, за кілька хвилин я готова - не дала докінчити. Використала хвилину замання на те, щоб перемоти. Скоро вибігла до другої кімнати. Хотів бігти за нею, переконувати, але здержався. Знав, що запізно. Хтось відкрив двері. Різко обернувся. На порозі стояв хор. Змійка. Поздоровався, просив сидати. Розложив карту й почав.
 - Переберете чоту Чороти й розложите всіх по дорозі, в напрямі П. Як почнете стріли з правої сторони села, відкриєте вогонь. В селі В. стоїть чота Хмеля. Він покидо про ніщо не знає. Але я посилав до нього зв'язкового, який повинен за одну годину бути там. Хміль буде наступати з правого крила на село П.
 - Щоби дістатися до Хмеля, зв'язковий мусить перейти село П. - перервав несміло хор. Змійка.
 - Так! І власне тільки від нього залежить успіх нашого наступу. Бо, якщо в пору не буде повідомлений Хміль, ми не всиди самі робити наступ. Якщо ж проміне ця ніч, то Колпак скоро з'єднається з другою своєю частиною, яка пішла в напрямі С., і тоді ще тяжче буде його окружити. Отже, до діла. Тепер десята. Сподіюся, що в 12-ій починється. Як почуємо ваші стріли, починаємо зліва наступ.
 Зігнувся над картою й подав ще кілька завваг.
 Хор. Змійка слухав уважно та карбував усе в пам'яті.
 Підвіся. Знову скрипнули двері та прозвучали кроки хор. Змійки.
 Виросла, як з-під землі.
 - Пане сотнику, я готова в дорогу - дзвіночками пронеслися і застрягло в усі. Мовчки взяв зо стола щойно заложовану штафету й подав Вірі.
 - Хай Бог допоможе! - Вертайся з Хмелем назад сюди. Обережно тільки на роздоріжжі.
 Ще кілька важних завваг, стиснув руку й обернувся. Не хотів зустрічатися в друге з волошками.
 По воляцьк стукнула закабулками.

- Наказ буде виконаний - і скоро зникла за дверима.
 Міряв кроками кімнату.
 Трах... Щось впало і жалісно зойкнуло. Зірвався.
 На землі лежала гітара з порваною струною. Годинник вибивав дванадцятку.
 - Зловіщий знак! - подумав. В мізок настирливо пхалася думка: Віра...
 Скоро надів шапку й вибіг з кімнати. Стійковий витягнувся, як струна.
 - Було чути якісь стріли?... - скоро запитав...
 - Ні - була так сама скоро відповіла.
 Мов несамовитий, біг дорогою, на недалекий горбок. Став. Напняв груди й скоро віддихав. Вітер цілував щок холодом, мізок поцілював,
 - Значить, не дійшла... Пропало все...
 Жалував, що сам післав її в паду вовка... Блискавкою витягнув з портфеля її змічки та дві засушені волошки. Притиснув до серця і пршепотів:
 - Віра, тебе вибрала Україна...
 ... Та-та-та-та-та. Бух-бух...
 Стриля?... Не вірив... Сильно напружив слух... І в гарячці... Ні, ні, не правда!
 Вистріли густішали, десь далеко заговорив скоростріл.
 - В наступ! - трохи не крикнув з радості. Віра - переможець!!! Шулікою допав коня і полетів...
 Клекотіло... Бухавує пожеар. Це в середині села... Хтось привісиче роботи. Але хто?... Там, внутрі, більшовики... Може, може, Хміль вже там!
 - Вперед!... Допали перших хат. зайцями з вікон кошакавіці!
 - Пали!... Гарне полявання...
 Віднайшов Хмеля...
 - Дорозо погуляли! - засміявся...
 - Колпак з недобитками прорвався - була відпов...
 - Де Віра?... тривожно питає очі.
 - Віра була в мене з наказом, опісля скакала, їде в село та посвітить нам при роботі. Хвалилася,

палить хату, в якій сачил Колпак нечус.
На хвилину перестав битися серце... Вдарив по
рачоні Амеля й очувався. За ним вірний Хміль...
Усе в середині села...
— де був Колпак? — споспалося громом.
Хтось показав. Під'їхав на роздоріжжі. По одній
стороні догоряла хата. Тіліла стежа групів. Кінь скочив у
біг.

Побачив по другій стороні чотири розлогі липи та
Розп'яття. Звичайно, при дорозі. Щось тягнуло туди... По-
тиснув остроги. Кінь неспокійно затанцював... Під липою
хтось лежав. Скочив з коня, підбіг...
— Віра!... — зойкнуло в грудях. — Світла!!! —
закричав угорос. Хтось присвічував. Нагнувся... Дві волош-
ки купалися в крові, сміялися. Приглядався... Поколена шти-
ком, большевицьким штиком... Поглянув на Розп'яття. Здава-
лося, з ребра Христа тече кров...

Кусав губи. Копали могилу. Таки тут, під Роз-
п'яттям.
Поховали... На військовому хресті шолом, в шоломі
дві волошки.

Дивувалися. Завжди, у вільні хвилини, казав Хме-
леві співати пісню, яку сам його вивчив. Хміль розумів Йо-
го. Співав та навчив і других співати. Тихити вечорами спі-
вали всі про дівчину-розвідчика, яка носила ім'я славної
розвідчиці з Визвольних Змагань, Віри Бабенко. Сотник слу-
хав і задумано глядів у далечинь. А коли пісня доходила до
останньої стрічки, витягав знимку Віри й довго, довго лю-
бувався двома волошками... Знав, що половина серця свого
дав на жертвник України.

Вітер ловив слова пісні й ніс її далеко, далеко.
Хтось у лісі сумно кінчив:
— „Штиком поколене дівча...”

ЩО НОВОГО В СВІТІ

ОГЛЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

Минав місяць від часу, як в Нью
Йорку розпочалися наради ООН. Осередни-
ми точками нарад були справи мандатів,
вета, атомової енергії, режиму Франка
в Іспанії та біженців.

На пленарних засіданнях представ-
ники різних націй займали свої стано-
вища до справ. Цікаво, що майже всі, а
особливо менші нації, вивісилися проти
надухивання права вета. В зв'язку з
тим виринули пропозиції право вета ска-
сувати й замінити його принципом біль-
шости в'ох третин голосів. В обороні
вета висупили тільки Світі та нації,
що підпадають їх контролю. На думку
Молотова, оїй за вето має характер
протибольшевицький і в „на злому шля-
ху”.

Щодо атомової енергії, то загаль-
ним бажанням було піддати її вживання
під контроль окремо створеної Контроль-
ної Комісії. Зрештою, вирішено цю спра-
ву залишити для розгляду комісії для
справ атомової енергії.

Всякі справи, зв'язані з питанням
мандатів, порішено теж передати на роз-
глядання Мандатової Комісії.

Немало часу конференція присвяти-
ла й питанню біженців. Був проєкт ство-
рити міжнародну організацію, яка б опі-
кувалася біженцями. Держави Сходу дома-
галися, щоб усі біженці вернулися до
своїх держав. Це питання також віддане
для розгляду Соціально-Гуманітарної Ко-
місії.

Пленарні засідання ООН закінчили-
ся прийняттям 51 точок порядку нарад
окремих комісій. Наради над тими точ-
ками розплановані на час двох місяців.
Найбільше місця в нарадах займають дис-
кусії в Соціально-Гуманітарній Ко-
місії, хоч уже на першому її засіданні Ви-
шинський висказався: „Ми мусимо нама-
гатися більше працювати, а менше гово-
рити”. Найголовнішим питанням, що до
його розв'язки мусить довести комісія,
являється справа біженців. Тут найкраще
видно розбіжність думок про
справи держав Заходу — з однієї сторо-
ни і СССР — з другої. В той час, як
перші змагають до цього, щоб майбутня
міжнародна організація подбала про до-
бро біженців, другі обвинувають тих у
пиренні реакції та підбехтуванні до
війни й домагаються повернення їх до
батьківщини. Навіть керівники скиталь-
ських тасорів в очах совітських деле-
гатів — це реакціонери. Та все ж совіт-
ські проєкти, як теж проєкт австралій-
ського делегата, щоб опіку над біжен-
цями перебрав один із комітетів при ООН,
перелали. Комісія станула на становищі,
що для опіки над біженцями є необхідним
створити окрему комісію. Сюди Вишин-
ський вніс увагу, що перед створенням та-
кої делегації, визначена від ООН, по-
винна зробити перегляд усіх таборів бі-
женців та поспирити, чому вони не хо-
чуть вертатися до своїх держав.

Дуже багато справ для розглянення
мала теж Мандатова Комісія. Тут також
можна було наглядно побачити різниці
поглядів Заходу і Сходу. Совітський
представник заатакував американські,
Бритійські, австралійські та інші по-
гляди в тій справі, називаючи їх нама-
ганнями тих держав побільшити свої ко-
лонії. У своїх міркуваннях він пішов
так далеко, що завадав суверенності для
Палестини і виявив своє здивування,

що Англія ще не встигла розв'язати того
питання.

Економічно-Фінансова Комісія в по-
рядку своїх нарад окремо широко обгово-
рювала справу поліпшення харчового ста-
ну Європи та розвіркувала, чи не
створити б окремої міжнародної органі-
зації, що заступила б в діяльності
УНРРА. Голова УНРРА, Ля Гвардія, впо-
вівся за тим, щоб УНРРА існувала далі,
а при цьому відкликався до слів Сталі-
на, який у розмові з ним прихилився до
цієї думки.

В ході своїх нарад Політична Ко-
місія розглядала прохання декількох дер-
жав, і в висліді прийняла до ООН три но-
ві держави, а це Швеція, Афганістан та
Ісландія. Тим число держав, згуртованих
в організації, зросло до 54.

Та головною темою нарад цієї комі-
сії була справа вета. Думки про право
його вживання поділилися. Американський
представник висупив проти якимнебудь
змін у цьому, а водночас висловив думку,
що вето повинно бути вживане тільки в
неофіційній потребі. Зентон — говорив
він, — справу вета почали критикувати чле-
ни Ради Безпеки, Со, ніктого, вони ма-
ють тут рішальне слово, якщо і ці не ви-
т'яжуться з цього акеля, може повстати
загроза, що ООН доведе світ до цього ж,
до чого додела його Мга Націй.

Нав'язуючи до слів американського
делегата, представник угославій підкрес-
лив, що гітлеризм був знищений якраз са-
ністю великодержав, і така повинна світ
відбудувати. Тим часом заважується між
великодержавами розкол, при чому по од-
ній стороні стоить з ПН й Велика Брита-
нія, а по другій — СССР.

Проти надухивання права вета ви-
ступили теж представники Голландії та
Греції. Останній з них зазначив, що коли
б СССР не був ужив вета, на гречко-
югослав'янський кордон була б вислана
делегація ООН, і справа терористичних
банд на тих теренах була б уже давно
зліквідована, як зліквідована була б і
загроза марони, що пов'язана з тич.

Проти якоїнебудь зміни права вета,
чи його ревізії вивілилися теж пред-
ставники СССР та Великої Британії. Ос-
таточно піддержано внесок вета, згід-
но з яким постійні члени Ради безпеки
повинні збиратися на неофіційне засідан-
ня, на якому оформили б резолюції відно-
сно вживання права вета. Представник
Китаю запропонував при цьому, щоб за-
гальне зібрання ООН отримало звіт із на-
рад Ради Безпеки у цій справі.

Перед комісією несподівано виринув
проєкт Молотова, в якому він домагався,
щоби великодержави подали точні відомо-
сті про кількість своїх військ у всіх
державах, за винятком б. ворожих. За тве-
рдження Молотова, задержання озброєних
військ у б. ворожих державх необхідне,
а це з двох причин: для здійснення пля-
ну демілітаризації та введення демокра-
тичного ладу. Молотов звернувся до вели-
кої британії і США з запитом, чому вони
держать з ої війська по всіх кінцях
світу, й обвиняв їх у тому, що вони роз-
міщення своїх військ та морських і аві-
ційних баз загрожує безпеці світового
миру. Бритійський делегат, обороняю-
чись від нападів Молотова, поставив на-
поспирити запит, чим він оснований та
обвинувачення, як теж до спрчице не
спіх Молотова, довіднася, де та скіль-
ки війська мають союзники.

Наради Політичної Комісії не довели
до кожного позитивного висліді.

Відносно до нарад відповідних ко-
місій при ООН відбувалися наради міні-
стрів закордонних справ чотирьох вели-
кодержав. Всі їхні розмови оберталися
довкруги мирових договорів для б. во-
рожих держав. В обговоренні договору
для Італії постановлено невирішених пи-
тання віддати під розгляд заступникам
міністрів закордонних справ. Наради
над мировим договором для Гумунії теж
у багатьох вина как не дали бажаних ви-
слідів. Рішення паризької конференції
відносно відшкодувань Фінляндії визна-
но правильними.

Молотов заявив, що до плану загаль-
ного роззброєння, якщо такий буде вста-
новлений, велика Британія поставиться
прихильно. При цьому запитав Молотова,
чи СССР не міг би відтягнути свої оку-
паційні війська з „балканими”. Молотов за-
явив, що мусить в цій справі засян-
зати інформації у своїх військових до-
слідників.

Радикали й дебати, що велися в ООН
за тему режиму ген. Франка знайшли
звій відгук теж

в Е с п а н і ї,
де в самій опозиції слідні розколи і
доважні розкознення в поглядах. І то-
ді, як комуністи, ніо, всіми силами об-
стоють Гараля та його уряд, республі-
канці, саме тому, радше пішли б на ус-
тунки монархістам, ніж погодилися б на
комуністичний лад. Ті розбіжності вико-
ристовують прихильники режиму Франка
для своєї пропаганди й твердять, що
вмішання зовнішніх чинників у спра-
ви Іспанії доведе до ще більшого зрос-
ту патріотизму та до закріплення те-
рористичного ладу. Комуністичні підпіль-
ні часописи закликають до спротиву
існуючому режимові, а за тим слідують
часті арештування.

Своєрідним відзеркалення настро-
ів у цій державі в тому випадку нам
послужить інтерв'ю ген. Франко з пред-
ставником Ассошейтед Пресс Франко за-
явив, що Іспанія не може й думати про
співпрацю з ООН, до того часу, поки не
будуть усунені всі наслідки війни, а
під сучасну пору, якщо навіть могла б,
то не хоче. Те, чи прибудуватися до і-
золяційної політики проти Іспанії, чи
не прибудуватися, на думку диктатора,
повинна рішати кожна держава по своїй
вподобі, але всякі дії ООН у цьому на-
прячку можуть бути загрозою для миру. В
свої внутрішній справі Іспанія не дозво-
лить вмішуватися ніякій сторонній дер-
жаві. Про якінебудь зв'язки з СССР,
хоч би й торговельні, після того, як
Іспанія не має таких від 30 років, не
може бути й мови. Вибори в Іспанії бу-
дуть проведені аж тоді, як зовнішні
сили перестануть намагатися ввести в
Іспанію хаос.

Майже в той самий час, як Франко
в своїм інтерв'ю дав таку гостру від-
праву СССР,

к о м у н і с т и г е р м о г л и
в в і с о р а х у Ф р а н ц і ї.

На 522 обсаджених місць у фран-
цузькому парламенті комуністи одержали
172, нешто 24 відше ніж при поперед-
ніх виборах. Католики здобули 183
місце, соціалісти — 96, праві партії —
78, соціал-радикали — 62, голісти — 9.
При виборах до сенату, в доклад-
ніше — 3000 делегатів, які в ділсно-
сті будуть вибирати членів другої палати,
перемому здобули католики, катнед-
жачи за собою 24701 виборчих місць,
то і, коли комуністи оформили таких
членів, а навіть губи — 2000.

Вибори до нового сенату мали б відбутися 28.11. ч.р., а вибори президента - 1.1.47. Передвиборча кампанія вже розпочалася. Можна сподіватися, що в недалекому майбутньому, після уступлення Бідо, уряд створять партії коаліції, при чому комуністи будуть змагатися до того, щоб наставити свого прем'єра.

В и б о р и в І т а л і ї
досі проходять під знаком перемоги лівих. І так у Римі Народний Блок /комуністи й соціалісти/ здобув близько 190000 голосів, Партія Сірих Людей /Уомо Квалюнкве/ - 106000, а християнські демократи - 103000. В Неаполі Народний Блок здобув 74000 голосів, Уомо Квалюнкве - 47000, християнські демократи - 32000, монархісти - 44000.

Р у м у н с ь к і в и б о р и
приняли перевагу урядовому - цебто комуністичному - блокові. З досі численних 300000 голосів припало на опозицію 49000, на незалежних - 72000, інші - на урядовий блок. Тільки в окрузі Семигороду, де живуть переважно мадари, урядовий блок цієї більшості за собою не закріпив.

Хоч з Букарешту урядово повідомляють, що вибори проходили спокійно, з інших джерел знаємо, що це обійшлося без інцидентів, бо їх нібито спровокували провідники опозиції - Маню та Вратіану. Комуністи обвинувачують опозицію в веденні терористичних акцій та крадіжці урн, з другої ж сторони опозиція обвинувачує в цьому комуністів.

Кореспондент "Дейлі Геральд" повідомляє, що під час своєї чотириденної подорожі по Румунії він переконався, що британська та американська ноти відносно вільності виборів у Румунії були зовсім оправдані. Згідно з повідомленням, опозиційні партії не мали змоги проводити виборчі кампанії. Кореспондент у своїй подорожі по краю бачив на мурах тільки плакати та листочки урядових партій.

Румунський уряд з своєї сторони потвердив одержання нот від Великої Британії та ЗДПА і відіслав відносним урядом відповіді, в яких зазначив, що Велика Британія та ЗДПА не мають права втручатися у внутрішні справи Румунії. Соціалістична військова влада теж не дозволила на в'їзд кореспондента британського радіо на час виборів до Румунії.

Кореспондент, що тепер перебуває в Атенях, опублікував звіт про сучасну ситуацію в Румунії, в якому говориться, що румунський уряд творить виключно члени комуністичної партії. В програму уряду входить задержання приязні з ССРСР та удержання промислу.

Б о л г а р с ь к і м у р я д і
також слідні зміни в користь комуністичної партії. Дотеперішній прем'єр, Георгієв, зо своєю кабінетом подався до димісії і запропонував, щоб до часу створення нового кабінету зібрався Національний Збори. За повідомленням болгарського радіо, президент Національних Зборів припорушив провідникові болгарської комуністичної партії - Дімітрову створити новий кабінет. Можна сподіватися, що цей кабінет буде зложеной тільки з членів комуністичної партії.

Г р е ц і я,
за непотвердженнями вістками, внесла до ООН скаргу на Югославію, Албанію та Болгарію за поміч тих держав грецьким терористичним бандам. Захалення опирається на 14-й точі Карті ООН, згідно з якою загальне зібрання ООН має право в мирний спосіб протидіяти встановленню ситуацій, що загрожували б світовій безпеці.

Югослав'янський комуністичний часопис "Борба" називає грецьке обвинувачення фантастичним і твердить, що банди організують грецькі монархісти, щоб цим оправдати присутність британських військ у Греції.

А л ь б а н і я
в окремішній ноті до британського уряду заперестувала проти цього, щоб Велика Британія очищувала албанські територіальні води від мін, вважаючи, що британці мають у цьому свої певні цілі. Як відомо, уряд Великої Британії вже переслав до Албанії ноту, в якій звернув увагу на потребу вилучення мін на албанських територіальних водах. Британська нота була вислана після цього, як на водах Албанії були пошкоджені два британські кораблі.

При розслідах вилучених мін показалося, що вони були заложені перед шістьма місяцями.
Та албанська нехитість не обмежується

тільки до великої Британії, але почітна тех і в відношенні до ЗДПА. Вислідом цього було повідомлення американського міністерства закордонних справ про відкликання американської політичної місії з Албанії. В повідомленні говориться про це, що албанський уряд не зберігав умови, закладені з урядом ЗДПА ще перед окупацією.

До британського парламенту вплинула резолюція, підписана 58-ма членами Партії Праці, з гострою критикою політики уряду. На парламентарній дебаті над резолюцією промовляв від імені підписаних послів делегат Кроссман. У своїй промові Кроссман сказав, що Велика Британія повинна перешкаджати в творенні якихнебудь блоків, а не навпаки. В останньому часі - говорив Кроссман - спостерігається, що уряд Партії Праці відійшов від своєї цілі, і тільки тому має за собою піддержку опозиції. На думку промовця, треба раз назавжди відступити від ідей, що їх видагнув у фальтонській промові Черчилль. Велика Британія, замість бути передовою в соціалістичному будівництві, під керівництвом теперішнього уряду радше виказує свою симпатію до американського капіталізму. В дальшому Кроссман поставив урядові три питання: 1/ чи Велика Британія спротивляється англо-американському союзові? 2/ Чи англійська зброя та виряд уодноріднені з американськими та чи ЗДПА повинні доставляти Великій Британії зброю? 3/ Чи ведуться розмови між генеральними штабами ЗДПА та Великої Британії? Закінчуючи свій виступ, Кроссман скритикував теж совітську дипломатичну офензиву проти Великої Британії.

В обороні політики уряду виступив член опозиції, посол Крушман. На його думку, час на такі дискусії не є влучно вибраний, але він зо своєї сторони почувастся до обов'язку заявити, що опозиція ставиться прихильно до уряду, бо бачить, що цей заступає інтереси всього англійського народу.

Немов би в потвердження цього, виступив Сільверман, один із тих послів, що підписали резолюцію. Він сказав, що політика уряду Партії Праці є тільки продовженням політики уряду консервативів.

Від уряду промовив прем'єр Етлі, який зазначив, що того роду резолюції виринають тільки тому, що критики мало знають про деякі факти. Етлі заперечив існуванню якихнебудь блоків, а це, що Велика Британія часами стає по стороні ЗДПА, має свої глибокі причини, й критики могли б їх побачити, якщоб докладніше простудіювали справи. Відносно закордонної політики Етлі заявив, що вона знову правильна та що часом тільки тому незрозуміла, що керується географічними умовами, яких не змінять навіть вибори. На закінчення Етлі вислови надію, що в голосуванні парламент викаже довіря до політики Бевіна й відкине внесок.

Після промови прем'єра Кроссман хотів відкликати резолюцію, але тому, що на залі почувалися голоси спротиву, проведено голосування. Резолюція була відкинена 353-ма голосами, - за внеском не голосував ні один з послів.

П о с т р і л в Н ю Й о р к у.
Перед кількома днями міністр закордонних справ Радянської України вніс до американського уряду ноту, в якій протестує проти недбайливості уряду ЗДПА про безпеку чужонаціональних горожан на американській території. Йде тут про це, що недавно в Нью Йорку гангстери в час своєї акції паранили стрілом з пістолі представника Радянської України, Стадіна, коли цей не хотів повинуватися їх наказам. Мануїльський стоїть на становищі, що це був планований атентат.
Будь-що-будь, гідний уваги факт...

ГОЛОСИ ПРЕСИ

Що й де студіюють наші студенти?

В Західній Європі перебуває сьогодні біля дві і пів тисячі наших студентів. Коли відчислити поверх чотириста, що перебувають у Риміні й поповнюють свою освіту на різних курсах, то треба ствердити, що величезна більшість решти продовжує вже

нормально свої студії на різних високіх школах та виказує задовільні висліди своєї праці.

ЦЕСУС охочив докладно евиденцією всі осередки, де студіюють наші студенти за виїзком Грацу, де студіює біля 100 студентів медицину та техніку /в Леобен/, стараючись творити певну явновість у різміщенні студентів по університетах та виділах. Для прозорого перегляду що й де студіюють наші студенти, подаємо статистичне зіставлення. Подасмо стан з минулого семестру; з початком теперішнього, зимового семестру, зайдуть деякі зміни, але вплиси ще не закінчені, тому тих змін тут не узгляднюємо. Тих, що є поза студентськими організаціями, є дуже мало /найвище 100/, їх теж у статистиці не узгляднюємо. Поза теренами давньої Великонімецької студіює біля 100 студентів: в Бельгії /26/, Франції /28/, Швейцарії /12/, Італії /30/ і Швеції /2/.

Розміщення українських студентів в Німецькій представляється слідуюче: в Аугсбургу студіює 73, Вурцбургу - 5, Гайдельбергу - 39, Гірнбергу - 60, Гіссен - 4, Дармштадті - 6, Ерлангені - 172, Карлсруге - 3, Марбургу - 7, Мюнхені /Українська Висока Школа/ - 229, Мюнхені /Німецька В.Ш./ - 257, Мюнхені /УНФРА/ - 291, Регенсбургу - 127, Франкфурті - 35, Штугарті - 4, Аахені - 3, Бонні - 12, Бравншвайгу - 10, Геттінген - 25, Ганновері - 37, Тьубінгені - 22, Фрайбургу - 27, Інсбруку - 49 студентів, разом 1694.

Розподіл по факультетах в головному представляється так:
медицина - 362, фармація - 112, право - 121, ветеринарія - 77, філософія - 223, техніка - 167, агрономія - 107, економія - 207, теологія - 76, лісництво - 51, природничі науки - 49, хемія - 42, дентистика - 41, державні науки - 27, мистецтво - 17, музика - 10, фізкультура і перекладачі - по 2, журналістика - 1.

В Мюнхені, а частково в Регенсбургу, відновив і продовжує свою діяльність Український Технічно-Господарський Інститут, висока школа з 4-річним навчанням, з факультетами: агрономічно-лісовий, інженерний та економічний.

/"Українська Трибуна", ч.12/

Цікава пропозиція.

Голандські фірми звернулися до католицьких організацій з пропозицією навербувати серед українців-скальців 300 жінок-одинок на працю в голандських шовкових фабриках, гарантуючи плату за існуючими державними нормами як для голандців, а також належні житлові умови. Справа ця буде розглядатися Головною Переселенною Радою.

Міжнародні паспорти для бездержавників.

На підставі договору, що його в минулому тижні підписали в Лондоні представники 15 держав, всі втікачі, які не користуються опікою жодної країни, мають отримати міжнародні паспорти.

/"Українська Трибуна" ч. 13/

П О Д Я К А .

Усім, хто згадав про мене в день св. Михаїла та надіслав свої побажання, складаю ширю подяку.

Михайло Крач ген.-хор.

Д О Ч И Т А Ч І В .

З уваги на технічні труднощі, в нічому незалежні від Редакції, базарське число появляється з тижневим опізненням, з датою 1.12.46.

Редакція

З життя в таборі

З ТАБОРОВОЇ ФІЛІТЕЛІЇ.

З признанням треба відмітити, що наше таборове Т-во "Український Філітеліст" постаралось причинитися до звеличення Листопадкових Роковин, видаючи з цієї нагоди пропам'ятні значок.

Значок роботи хор. Святослава Яцущка, робить симпатичне враження, так своєю композицією, як і дбайливим технічним оформленням.

Рівночасно появилсь і другий значок, присвячений пам'яті Других Роковин смерті Великого Митрополита Галицького Володимира - Андрія гр. Шелтицького, роботи цього самого мистця.

Перший значок складається з властивого значка та привіски /"аппендікс"/, в червоній барві, номінале 3 лір. Другий - синьої барві, номінале 5 лір. Обидва зубковані. В таборі продаються ті значки по 10 лір, чистий дохід призначений на фонд будови пам'ятника Поляглим в останній війні воюючим українцям /"Український Дім" в Лондоні/.

З уваги на призначення цих значків, як теж обмежений наклад, треба вірити, що наше таборове громадянство ско-го розкупить призначений на табор контингент /більша частина призначена для нашої заморської та європейської еміграції/.

Крім згаданих вище значків, появилсь також серія "Богодари України", що складається з 12 значків, які зображують: Святослава Завойовника, Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Петра Дорошенка, Івана Мазепу, Михайла Грушевського, Павла Скоропадського, Сичона Петлюру та Євгена Коновальця. Усі рівно роботи хор. Яцущка.

Серія виконана в чотирьох барвах: бронзовій, синій, зеленій та червоній, номінальна вартість 64 лір, в продажі - по 50 лір за повну серію. Поодинокі значки - по 5 лір кожний. Всі значки виконані при допомозі фототипу.

Видаючи ці значки, Т-во "Український Філітеліст" мало на меті не тільки звеличати пропам'ятні почини та визначні постаті нашої історії, але також в цей спосіб нести українське ім'я в

далекій, український, як теж і чужинецький, світ.

Безумовно, діяльність Т-ва заслуговує на увагу й признання, тим більше, що її веде серед матеріальних трудностей, а нерідко - браку розуміння та співчуття загалу.

Репродукції помістимо нижче.
При кінці хочемо поділитися з Читачами деякими тайнами Товариства, а саме, що воно пригтовляє симпатикам цього роду пропаганди різдвяну несподіванку, - серію "Українське Військо" та пропам'ятні значки "IV-ий Універсал" і "Україна в війні".

З ВІТ із Загальних Зборів Цеху Українських Ремісників.

В неділю, 3.11.1946, в 14-ій год., в барак ч. 41, відбулсь загальні Збори Цеху Укр. Ремісників зо слідуоючою програмою:

1. Відкриття Зборів і вибір Президії,
2. прочитання протоколу з останніх Заг. зборів,
3. звіт з діяльності Цеху,
4. звіт Контрольної Комісії та уділення абсолюторії уступаючому Зарядові,
5. вибір нового Заряду,
6. внески та запити.

Збори відкрив, при присутності дир. Ремісничої Школи п.інж. Монцібовича та культ.-освітнього референта по таборі - п.пор. Литвина, п. цех-майстер Тихонюк. У довшій промові здав він звіт з цілорічної праці Цеху, як: реєстрація всіх ремісників табору, заснування різних доповнюючих курсів /кравецький, столярський малярський ковальський, фотографічний, масарський/ та Ремісничої Школи, де приблизно 500 учнів, під фатовою учительською опікою, вчать ремесла: слсарського, столярського, кравецького, шевського, фризирського і мулярського.

Після цього забрав голос голова Ревізійної Комісії - п. Кобилянський та по короткім звіті зо своєї діяльності уділив уступаючому Зарядові абсолюторії.

Після недовгої дискусії вплинула одна листа нового Заряду, яку одноголосно прийнято. В склад нового Заряду ввійшли: цех-майстер - п. Тихонюк, 8 членів Заряду, 4 заступники, 3 члени Контрольної Комісії і 3 члени Мирowego Суду.

на кінець забрав голос п.пор. Литвин, який в теплих словах подякував за муравлину працю п. цех-майстори Тихонюкові і всім членам Заряду. Вказав на велике значення, а головню в наших обставинах, ремесла та, обіцяючи зо своєї сторони всяку можливу поміч, закликав до дальшої наполегливої праці над піднесенням рівня українського ремісника.

М. Попик

ОГОЛОШЕННЯ.

В понеділок, 2.12., в год. 19-ій, в дмівці Студ. Громади відбудуться чергові сходи ЛІТ.-Міст. Клубу. В програмі - реферат А.Чоція, п.н.: "ВІЙНА БЕЗ ПОВІСТІ".

Управа Л.-М. К.

